

Els projectes del Museu de la Pesca

Jaume Badias Mata

Tècnic de la Càtedra d'Estudis Marítims (Universitat de Girona - Ajuntament de Palamós)

Alfons Garrido Escobar

Tècnic de Documare. Centre de Documentació de la Pesca

i el Mar (Universitat de Girona - Ajuntament de Palamós)

Miquel Martí Llambrich

Director del Museu de la Pesca i de la Fundació Promediterrània

Raül Mata Solsona

Tècnic del Museu de la Pesca

El setembre de 2002 el Museu de la Pesca va obrir al públic el mòdul de difusió a l'espai portuari de Palamós. Aquest important esdeveniment fou el fruit d'una llarga etapa de treball destinada a dotar la pesca, els pescadors i el territori del valor i reconeixement que es mereixen des d'un punt de vista patrimonial. Però les iniciatives i l'ambició per posar en relleu aquest món, sovint oblidat, no s'esgoten amb l'exposició ubicada al mòdul de difusió permanent ni amb la feina feta fins llavors. Fins i tot abans de la seva inauguració, el museu va iniciar un conjunt de projectes a llarg termini, centrats en la temàtica marítima i pesquera, dirigits a públics molts diversos amb la finalitat de recolzar, complementar i ampliar-ne l'impacte sobre la societat civil. Del passat al present, la tasca del Museu de la Pesca en el camp del patrimoni marítim mira necessàriament també cap al futur.

Apostar per un museu monogràfic dedicat a la pesca marítima en una vila com Palamós va ser un procés llarg. Es formularen preguntes difícils de respondre: quines eren les noves necessitats de la població i de la comarca? Cap a on volia dirigir el municipi els seus esforços? Palamós necessitava, per una banda, un espai que reunís i donés sortida a les diferents activitats culturals que la comunitat crea i demana; per l'altra, la vila podia oferir un museu que parlés d'ella mateixa i ajudés a interpretar el territori que l'envolta i les persones que hi viuen.

Les respostes a aquest tipus de preguntes van donar llum a l'estreta relació que al llarg dels segles la comarca i la vila han mantingut amb el mar i amb les activitats marítimes. El port de Palamós i els agents que s'hi mouen es vinculen amb l'origen mateix de la ciutat, en modelen la història, l'urbanisme, les bases econòmiques, les manifestacions culturals, la idiosincràsia dels seus habitants. El museu, doncs, va considerar idoni treballar per identificar, preservar, analitzar i difondre el llegat cultural que representa el patrimoni marítim i pesquer des d'una orientació interdisciplinària amb la voluntat de potenciar el mar com a referent d'identitat de la població.

Però tant la infraestructura portuària com les activitats pesqueres patien un desconeixement general que les feia sovint invisibles i difícils d'interpretar. La pesca i els pescadors han patit durant segles pobresa, marginació i en

El Museu de la Pesca de Palamós ha esdevingut el gran centre de trobada per a la gent interessada en el món de la pesca a Catalunya.

ocasions rebug social, però han estat també motor econòmic, creadors de riquesa i promotors de canvi social. La pesca ha estat i és un sector viu i actiu que genera ocupació, a més d'un atractiu turístic singular que atorga distinció i cohesiona la comunitat. Des d'aquesta perspectiva, la pesca esdevé element estratègic d'atracció i creixement, no només a Palamós, sinó a la resta d'aquesta unitat territorial i humana que forma la denominada *Costa Brava*. L'aposta per la pesca ha convertit el museu en una referència a la Mediterrània en la seva temàtica.

Centrar-se en el món marítim i pesquer des de totes les disciplines obrí un gran nombre de línies de recerca per conèixer aquest món des de diferents mirades, des de les

ciències del mar o l'economia, fins a la història i l'etnologia, passant per la tecnologia o la sociologia, entre d'altres. La salvaguarda i la difusió de la cultura popular i tradicional de la mar a casa nostra no es pot fer sense la prèvia identificació, coneixement i dinamització del patrimoni que la integra. No obstant això, al llarg del anys aquest bé, en forma material i immaterial, s'havia degradat o perdut a causa dels canvis en les formes de vida i en les relacions de la societat actual.

L'Inventari del Patrimoni Marítim i Pesquer de la Costa Brava constitueix el primer projecte destinat a posar en valor la cultura marítima del nostre litoral. Iniciat el 1996 en el marc de l'Inventari del Patrimoni Etnològic de Catalunya, l'inventari tenia per objectiu localitzar, identificar i

catalogar els béns patrimonials -immobles, mobles i immaterials- relacionats amb les activitats pesqueres de la costa gironina. El treball, que s'allargà durant un espai de tres anys, va permetre adquirir, a banda d'un gruix molt important d'informació, habilitats en la recerca i familiaritat amb el món de la pesca tradicional i artesanal. La tasca de recopilació i estudi va anar acompanyada d'entrevistes a tot tipus d'informants, per tal de crear un centre de documentació especialitzat. L'estudi va suposar, en definitiva, una experiència molt positiva per bastir de continguts i abordar els projectes futurs del museu mateix.

La consecució de la missió i dels objectius del museu i l'organització institucional que els recolzaria van veure's afavorides per la vinculació, l'any 1994, amb la Universi-

tat de Girona, a la redacció del projecte museològic, i per la creació, l'any 2000, de la Càtedra d'Estudis Marítims, amb seu a Palamós. Avui és una institució dedicada al foment del debat, la recerca i la reflexió en el camp marítim i pesquer a través de la celebració de conferències i jornades, edició de publicacions, elaboració de treballs d'investigació, iniciatives de suport al sector pesquer, etc.

La tasca de la Universitat de Girona també ha permès posar en funcionament un element d'estímul i suport a la recerca com és Documare: Centre de Documentació de la Pesca i el Mar, i fer el salt al domini Internet. Des del 2007 es pot accedir al Fons d'Estudis Marítims, un portal que centralitza els diferents recursos electrònics: bases de dades, dipòsit documental, catàlegs i el Servidor de

Cartografia Marítima i Pesquera del litoral català, la digitalització cartogràfica de l'Inventari del Patrimoni Marítim.

L'any 2004, l'Ajuntament de Palamós va posar en funcionament la Fundació Promediterrània, l'eina que li permetria gestionar eficaçment i de forma centralitzada les diferents branques en què es recolzava la iniciativa palamosina. Alhora, esdevenia un mecanisme per assegurar la continuïtat i el creixement dels projectes en curs.

El Museu de la Pesca no s'acaba en l'àmbit expositiu ni en la difusió de continguts, sinó que reflexiona i treballa constantment en els àmbits de l'educació, la investigació, la documentació, la divulgació, la dinamització cultural i la vinculació a la realitat del mateix sector. En resum, actua com a mecanisme actiu de dinamització cultural. Aquesta premissa ha estimulat la multiplicació de línies de treball per fer realitat la voluntat de ser un museu al servei de la comunitat i del territori. Per un costat, participa en activitats municipals i comarcals de caire molt divers, sovint allunyades de la seva especialització; per l'altre, durant els darrers anys, ha iniciat nous projectes en els camps del patrimoni immaterial, natural, surant i gastronòmic, i en les activitats pedagògiques que l'acosten a la societat, en un continu procés de creació.

■ EL PATRIMONI IMMATERIAL

De bon principi, el Museu de la Pesca va copsar l'important paper que en el món de la mar juga el patrimoni immaterial, entès com totes aquelles tradicions, experiències, usos socials, coneixements, habilitats i tècniques artesanals transmesos entre generacions i recreats constantment per les comunitats que són específiques i que generen identitat. A Palamós, la identitat de la comunitat pesquera està directament modelada pels successius corrents migratoris que des de principis del segle xx, coincidint amb la construcció del port comercial i la introducció dels primers motors a les embarcacions, van anar establint-se i arrelant en el teixit local: *caleros*, *campellersos*, andalusos, subsaharians... Com van ser aquestes migracions? Quines conseqüències van tenir en el món de la pesca? Com es va anar configurant la comunitat i com es

va relacionar amb la resta de la població? Resolent aquests dubtes es donava llum a una part destacada de la història del litoral gironí. Les claus per respondre a aquestes preguntes les tenen els mateixos protagonistes, i en conèixer la seva història i la seva idiosincràsia es van centrar els primers treballs de recerca sobre el patrimoni immaterial engegats pel Museu de la Pesca.

Davant l'escassetat d'informació, més recentment, un dels primers objectius es va centrar en radiografiar la comunitat pesquera per identificar-ne els seus integrants. La memòria oral va servir per identificar els veritables protagonistes de la pesca palamosina. Més de 150 entrevistes ajudaren a confeccionar un inventari de la comunitat pesquera local on figuren més de 2.200 persones relacionades amb la indústria pesquera fins als anys seixanta. Els resultats, presentats el 2006 en el marc de l'IPEC, han estat molt positius pels interessos del museu. D'una banda, el descobriment de les relacions de parentiu dins d'una comunitat tradicionalment tan fortament endogàmica com la pesquera obre noves perspectives d'estudi i projectes de recerca acadèmics. D'altra banda, els entrevistats i els seus familiars han captat la importància de recollir i conservar el seu testimoni. La valorització de la memòria i l'experiència han creat en ells un sentiment de reconeixement i han reforçat l'orgull de pertinença al col·lectiu. Amb això, el projecte ha assolit el seu objectiu pràctic: recavar informació i crear un xarxa de nous infor-

La realització d'entrevistes és un dels mitjans per tal de recollir i fixar el coneixement sobre el món de la pesca.

mants potencials. L'inventari ha permès conèixer millor les relacions socials dins la comunitat i ampliar el substrat de persones interessades a col·laborar en les activitats del museu, com les Converses de Taverna, trobades que es realitzen un divendres de cada mes on pescadors veterans expliquen les seves vivències sobre el treball a la mar al públic assistent. Aquesta iniciativa pretén acostar els sabers de la gent del mar al públic en general en un ambient distès com és el d'una taverna portuària.

La identitat de la comunitat pesquera de Palamós -com en molts altres pobles de l'Empordà- està profundament influenciada pel moviment migratori que des d'inicis del segle xx va dur un nombrós contingent de pescadors de l'Ametlla de Mar a instal·lar-se a la vila empordanesa. L'estudi de la comunitat pesquera local va posar de manifest que els *caleros* havien constituït durant dècades els fonaments de la indústria local. Malgrat que era conegut, un fenomen tan rellevant per entendre el desenvolupament del municipi havia estat ben poc estudiat. Per què havien vingut? En quines condicions? Com es va desenvolupar el procés? Quines conseqüències va tenir? Com ells mateixos es definien en el seguit d'entrevistes que es va fer als membres més representatius d'aquest col·lectiu, van arribar a Palamós amb les seves barques «per crear riquesa», i ràpidament es van convertir en dinamitzadors de l'economia local i fomentadors de novetats tècniques, com l'arrossegament modern. Probablement gràcies a ells, el port de Palamós és avui el cinquè de Catalunya. La comunitat prospera i s'hi consolidà, però durant dècades va mantenir estrets lligams amb les seves arrels del sud de Catalunya. Per això es considerà necessari tancar el cercle, i conèixer l'experiència des de l'òptica dels habitants del sud, del lloc d'origen. D'aquesta manera s'ha pogut saber amb força detall com era i com va viure una comunitat bolcada quasi exclusivament a viure de la pesca.

El 2008 s'ha tancat un altre dels projectes més estimulants engegats per la Càtedra d'Estudis Marítims: l'estudi etnològic de l'ofici de mestre d'aixa i calafat a la Costa Brava. L'arraconament de la fusta i la seva substitució per les fibres sintètiques en la construcció naval ha situat en una posició gairebé marginal un ofici que animà les plat-

ges catalanes durant segles. La transformació de l'enginyeria naval duu a l'extinció un corpus de coneixements, habilitats, tècniques, eines i creences mereixedores de ser rescatades, estudiades i donades a conèixer. El projecte IPEC/Recerca «Mestres d'aixa i calafats. Anàlisi d'uns oficis tradicionals» s'ha centrat a recopilar aquestes informacions, identificar els artesans i les drassanes gironines, els processos de disseny i construcció d'un bastiment de fusta, els materials i les eines, l'organització de l'ofici i la transmissió dels coneixements, la repercussió de l'aparició de les fibres i la valoració, finalment, de l'estat actual i de les perspectives de l'ofici, per al qual la recuperació de la vela llatina ha de jugar un paper fonamental. Fruit de la rendibilització del projecte, s'ha organitzat durant tot el 2008 una exposició temporal al mateix Museu de la Pesca, que serà itinerant

Els resultats de la recerca no poden caure al buit. Documentar: Centre de Documentació de la Pesca i el Mar té per missió classificar, catalogar i difondre l'important fons bibliogràfic, fotogràfic i audiovisual originat en el decurs de tots aquests projectes acumulats al llarg d'anys d'estudi sobre el món pesquer. Milers de monografies i fotografies i centenars d'hores d'enregistraments a l'abast del usuari són el pilar sobre el qual dissenyar noves vies de recerca i reflexió de cara als reptes futurs de la Fundació Promediterrània en els camps de la divulgació i la valorització del patrimoni pesquer.

■ PATRIMONI NATURAL

L'especialització en el sector pesquer no ha estat un obstacle per eixamplar els objectius del Museu de la Pesca i la Fundació Promediterrània cap a la descoberta i valoració del seu entorn. De fet, la indústria pesquera ha deixat una profunda petja sobre el territori, alhora que aquest ha condicionat inevitablement les activitats marítimes.

Aquest diàleg es tradueix en dos vessants d'actuació: un vessant genèric, que té com a objectiu donar a conèixer la Mediterrània, i un vessant particular, que fa referència a Palamós i el seu territori. A nivell genèric, tant el centre de documentació com el museu treballen per

aproximar diferents aspectes del mar al gran públic, ja siguin exposicions, materials pedagògics i de recerca, guies de lectura i dossiers de premsa, etc. A nivell local, el museu planteja, d'uns anys ençà, una sèrie de sortides i visites guiades a espais d'interès natural i històric, englobades en una oferta de descoberta i aprenentatge adreçada a tot tipus de públic: el poblat ibèric de Castell, nucli amb una forta vinculació amb el mar ubicat en un dels paratges més ben conservats de la Costa Brava; en col·laboració amb l'àrea de Medi Ambient es

visita Bell-lloc, la vall i el santuari, vestigis del castell medieval i el rerepaís del municipi; i caminant pel nucli antic de la vila es fa un repàs a la història de la vila de Palamós des dels seus orígens medievals. Es planteja també dissenyar una «Ruta Blava» que, a través del camí de ronda, permeti descobrir el ric patrimoni marítim i pesquer existent entre els litorals de Palamós i Palafrugell.

Darrerament, l'estreta vinculació de la Càtedra d'Estudis Marítimes amb el sector ha permès perfilar un nou projecte encapçalat pel seus protagonistes: la reserva marina d'interès pesquer de les illes Formigues. Tradicional calador de pesca de la flota artesanal, es planteja que

aquests illots constitueixen una reserva en què es conjuguin de forma harmònica els diferents usos de l'espai marítim amb els valors ambientals que conserva. Es tracta d'una iniciativa esperançadora per als armelladers locals, que imita experiències similars d'altres zones, en la qual es gestionaran de forma sostenible els recursos pesquers per assegurar-ne la preservació. La Càtedra juga un paper fonamental en el camp de l'estudi, preparació i difusió d'aquest projecte, amb l'organització de jornades tècniques, xerrades i publicacions centrades en reserves marines que busquen sensibilitzar la societat sobre el valors del medi marí, erigint-se com un espai de debat entre els diferents actius implicats -administració, pescadors, sub-

marinistes, navegació de lleure, esports nàutics, etc.- per assegurar-ne l'èxit. La il·lusió per la proposta ha portat ajuntaments veïns a interessar-se a crear noves reserves als seus municipis.

■ PATRIMONI FLOTANT

En el procés de dur un peix a taula, el pescador requereix molts elements materials, el més important dels quals és l'embarcació. Hi ha nombrosos museus marítimes d'arreu del món que han apostat per la salvaguarda de vaixells, alguns de gran envergadura i d'altres més modestos, però lligats a la quotidianitat de les comunitats a les quals pertanyen. En aquesta línia, el Museu de la Pesca compta amb tres embarcacions de pesca ubicades al port de Palamós: la teranyina *Estrella Polar*, de 14 m d'eslora, construïda el 1970; la *Gacela*, vaca d'arrossegament construïda el 1960, de 20 m d'eslora, i el petit gussi de 19 pams *Felicitat*, sortit de les drasanes Tino el 1934. Els propietaris n'han fet donació al Museu de la Pesca per preservar-les del desballestament al qual es veurien abocades.

El projecte de «Les Barques del Peix» s'entén com una exposició de barques de pesca tradicionals visitables, una

El projecte de «Les Barques del Peix» s'entén com una exposició de barques de pesca tradicionals visitables, una

El Museu de la Pesca de Palamós compta ja amb una petita extensió a l'aigua, amb l'*Estrella Polar* i la *Gacela*.

extensió surant del museu al port de Palamós que serveixi com a eina pedagògica i cultural tot «embarcant» el públic cap a la coneixença del dia a dia del món pesquer. Tant la *Gacela* com l'*Estrella Polar* són testimonis d'una activitat econòmica de primer ordre i la màxima expressió del treball, de la lluita, de l'adaptació i dels avenços dels pescadors locals. Per això, constitueixen un bé patrimonial molt rellevant que cal donar a conèixer en el seu context i des de diferents perspectives.

Pujar a bord d'una embarcació visitable és un repte per als sentits. La inestabilitat d'un vaixell, l'olor d'una sala de màquines, la sensació d'un espai petit i angoixant, la percepció del fons del mar o d'una mola de peix a través del monitor d'una sonda, una conversa per ràdio, el tacte d'una xarxa... són elements sensorials que aproparan el públic al treball a les embarcacions de pesca gràcies al projecte de museïtzació engegat. Alhora, permetran introduir aspectes, com els sistemes de pesca i les espècies, la construcció naval, la navegació i les comunicacions, la vida a bord, la meteorologia, el llenguatge i les habilitats marineres.

«Les Barques del Peix» es vincula també a la memòria històrica i del patrimoni immaterial. Una nova recerca té com a objectiu conèixer a través de les entrevistes dels seus constructors i tripulants el dia a dia de la feina al mar en les diferents èpoques d'activitat. El material audiovisual que en sorgeixi serà utilitzat per reforçar el discurs museístic vinculat a aquestes dues embarcacions.

El fet de tenir unes embarcacions pròpies que necessiten un manteniment constant ofereix la possibilitat d'organitzar tot tipus d'activitats formatives que, paral·lelament a la seva divulgació, ajudin el museu a mantenir-les, adaptar-les i posar-les a punt. Per exemple, en els darrers anys s'han dut a terme cursets específics de restauració que vinculen l'arranjament del bastiment als sabers de la construcció naval i l'ofici de mestre d'aixa. Arran d'aquests cursets s'ha pogut restaurar en profunditat la teranyina *Estrella Polar* i la *Felicitat*, un llagut que, en conveni amb l'associació dels Amics del Museu de la Pesca, participa en programes de formació en navegació tradicional amb vela llatina.

Relacionat amb el patrimoni surant, el museu participa activament des del 2004 en el festival marítim «Palamós Terra de Mar», amb l'objectiu de potenciar i acostar l'activitat cultural i tradicional marítima al gran públic, en un marc festiu i dinàmic a l'espai del port. És per això que el festival es planteja des del vessant lúdic i recreatiu, amb tallers, jocs tradicionals, visites a les embarcacions de la mostra surant, l'actuació musical; des del vessant cultural, que inclou des d'un concurs fotogràfic fins a una jornada de portes obertes del museu; des del tradicional, amb exhibicions d'oficis i la desfilada d'embarcacions tradicionals i clàssiques, i des del gastronòmic, en el marc del qual se celebra el concurs de ranxo mariner.

■ PATRIMONI GASTRONÒMIC

Amb l'esforç de recerca d'elements diferenciadors lligats amb el territori, l'Ajuntament de Palamós proposa un nou projecte fonamental per a la promoció i projecció de la vila, un nou equipament cultural per a Palamós, «L'Espai del Peix». És una proposta nova i enriquidora que pretén donar valor al peix fresc de la costa, el sector pesquer que en viu i els espais portuaris que són l'escenari quotidià d'aquesta activitat econòmica. La seva missió serà donar valor al peix fresc de la costa a través de la interpretació, de la formació i de la degustació per tal d'assolir la sensibilització i el gaudi de la societat envers aquest producte estratègic per a la vila.

El peix fresc de la costa té un vessant cultural, com a

producte bàsic de la cultura marítima del territori i de les seves tradicions. També té una dimensió social, ja que entorn d'ell gira una forma de vida, uns oficis i unes relacions. I té un clar referent econòmic com a generador de llocs de treball en el sector primari i terciari. Davant del retrocés econòmic i demogràfic que pateix el sector, «L'Espai del Peix» vol ser el referent català que ajudi a dinamitzar i revaloritzar el producte. Fomentar els hàbits de consum saludables, donar-los a conèixer i potenciar la cuina del peix com a tret cultural del nostre país ha de contribuir a posicionar millor el sector del peix fresc en el mercat consumidor.

El caràcter innovador de la proposta prové de la superació de la visió estrictament patrimonial: permet acostar i fer participar el públic de la realitat del sector pesquer i del món portuari a través dels sentits i en clau de present. Supera també la fórmula tradicional del restaurant perquè suposa la degustació i el consum dels productes de la mar des d'una dimensió cultural. I, alhora, s'ubica en un espai privilegiat, sobre la subhasta del peix i amb una visió panoràmica del port. Després de les obres realitzades a la Ilotja, s'ha creat un espai on ubicar aquest equipament cultural: al costat mateix del mirador, sobre la subhasta del peix i sobre la dàrsena pesquera, un espai perfecte per desenvolupar els objectius de «L'Espai del Peix».

L'equipament està dissenyat sobre tres àmbits: interpretatiu, formatiu i de degustació. El Centre d'Interpretació del Port i la Pesca donarà les claus per entendre la realitat marítima des dels mateixos espais i des de les activitats del present, per promoure el respecte i la implicació del visitant cap a aquests llocs i cap a la gent que hi treballa. El visitant descobrirà, entre bastidors, el món de la pesca i del treball dels homes a bord. Es descriuran els diferents tipus d'embarcacions i tècniques de pesca i el seu funcionament. A l'Aula Gastronòmica del Peix s'impartiran cursos adreçats a diferents tipus de públic sobre les propie-

tats i valors nutritius de les diferents espècies capturades. Esdevindrà un espai pedagògic, de demostració, on difondre els valors organolèptics, alimentaris i nutritius de les espècies pesqueres; permetrà la identificació d'espècies, així com la distinció d'uns exemplars d'altres segons la modalitat de pesca, segons la legislació i les mides i segons la seves qualitats i frescor; fomentarà la cuina autòctona amb peix de la costa, tant de la mà de xefs professionals com de pescadors especialistes a fer els ranxos; serà una finestra oberta a les experiències d'altres cultures i països que cuinen el peix; una aula per aprendre a manipular el peix, per aprendre a conservar-lo, per aprendre a presentar-lo. Per últim, al Taller de Degustació del Peix el visitant podrà degustar els plats de peix que esdevindran una mostra de la cultura marinera i de les espècies desembarcades al port de Palamós.

En definitiva, serà un espai de projecció a través de la degustació del producte local, tot posant en relleu aquelles espècies menys valorades comercialment, però valuoses des del punt de vista culinari.

■ ACTIVITATS PEDAGÒGIQUES I CULTURALS

En la línia de divulgar el fet marítim i pesquer, el Museu de la Pesca va crear el 1997 un ambiciós programa d'activitats pedagògiques anomenat genèricament «Viu la Mar», de descoberta de les tradicions, dels sabers i de les habilitats dels pescadors i de la riquesa patrimonial de la mar, que es posa a l'abast de les escoles, dels instituts i d'altres col·lectius que hi estiguin interessats. Acosta al públic infantil i juvenil el dia a dia de la pesca, el moll, la navegació tradicional, les embarcacions portuàries, les espècies capturades, la salaó del peix o el medi marí. Mitjançant un conveni de col·laboració, les activitats marítimes a mar, tant pedagògiques com culturals, es desenvolupen sobre el *Rafael*, una antiga barca de mitjana construïda el 1915.

Les activitats pedagògiques són un objectiu que el mu-

seu acarona des de fa anys, amb l'adaptació i ampliació de l'oferta a la demanda curricular dels joves visitants i amb l'oferta de nous productes, com la Maleta Pedagògica Virtual de la Pesca, adreçada a l'ESO en programari *moodle*, d'accés lliure i gratuït a www.maletapesca.org, amb 8 matèries diferents i més de 40 activitats per treballar el món de la pesca al nostre territori.

Si bé en èpoques escolars les activitats i els esforços van dirigits als estudiants, en l'època d'estiu i a causa del caràcter turístic de Palamós, s'amplia l'oferta a un públic divers per mitjà de programes i visites en què cultura i lleure van de la mà. Així, el programa de rutes i excursions marítimes «Embarca't a Palamós», creat el 1997, apropa l'usuari al patrimoni natural de la costa, a la navegació tradicional, l'astronomia, la història i a tots aquells elements de caire marítim que es poden viure ran de costa, sobre el moll, o navegant en un vaixell d'època.

■ CONCLUSIÓ

Més de 40.000 persones gaudeixen cada any de les activitats que ofereix el Museu de la Pesca. La satisfacció dels resultats, no obstant això, no poden frenar l'esforç constant per donar resposta als reptes que imposa la societat actual en els àmbits del lleure, l'enfortiment de la identitat, la difusió de la cultura i el respecte a la tradició. En aquest sentit, conjuga els resultats dels projectes finalitzats amb els objectius de noves iniciatives vinculades a la recerca, salvaguarda i difusió del patrimoni, tallers i visites pedagògiques, recull sistemàtic de la memòria oral i activitats d'acció cultural. La Fundació Promediterrània, a través del Museu de la Pesca, la Càtedra d'Estudis Marítics i Documare, reforça el seu compromís per explorar i explotar el patrimoni marítim del nostre litoral, tot posant l'accent en les persones i amb afany de servei a la comunitat. Un treball sistemàtic i constant per valoritzar el món de la pesca i dels pescadors del nostre territori i de la nostra mar.

